

College van burgemeester en wethouders

Informatienota

Vergadering van 3 oktober 2023
Gemeente Hardinxveld-Giessendam
- Hardinxveld-Giessendam
Auteur: René Backer

Informatienota septembercirculaire 2023

Voorgesteld besluit

Inhoud

SAMENVATTING

De septembercirculaire 2023 bevat een gunstig beeld voor onze gemeente.

Deze circulaire bevat onder andere informatie over de actualisatie van het accres op basis van de najaarsnota 2023 en rond het uitkeringsjaar zoveel mogelijk af. In deze memo wordt uitgebreid op de oorzaken van dit beeld ingegaan.

Inleiding

De septembercirculaire 2023 is door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties volgens planning op Prinsjesdag verschenen. De voorlaatste berekeningen van de algemene uitkering, die in de huidige begroting zijn verantwoord, zijn gemaakt op basis van de meicirculaire 2023. Hieronder wordt een toelichting gegeven op de financiële effecten van de septembercirculaire 2023.

Kernboodschap

In deze septembercirculaire vallen enkele zaken op. De belangrijkste onderwerpen zijn:

- In verband met de nieuwe financieringssysteem zijn de accessen voor 2027 en 2028 bijgewerkt.
- De accessen voor de loon- en prijsontwikkeling zijn van 2024 tot en met 2028 bijgewerkt.
- Een voorschot op de onderschrijving van het BTW-compensatiefonds

Financieel effect

De cijfers in onderstaande tabel staan bijstellingen op diverse taakvelden die het Rijk definieert, zoals bijzondere bijstand en vroegsignalering. In onze begroting zijn hiervoor al middelen opgenomen en wordt hier al uitvoering aan gegeven.

Bij de geormerkte middelen is dat niet geval. Daar verwachten wij wel kosten te maken die nog niet begroot zijn en hebben dus invloed op het begrotingssaldo. Te denken valt hierbij aan wettelijke taken die op ons afkomen, zoals het Rijksvaccinatieprogramma.

De septembercirculaire 2023 laat ten opzichte van de meicirculaire 2023 het volgende beeld zien:

Bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026	2027
Meicirculaire 2023	30.847	33.396	33.881	30.956	30.908
Jeugdhulp arbitrage uitspraak reeds verwerkt in begroting/K2F				836	606
Meicirculaire 2023 bijgesteld Jeugdhulp	30.847	33.396	33.881	31.792	31.514
Septembercirculaire 2023	31.122	33.878	34.318	31.337	31.843
Jeugdhulp arbitrage uitspraak actualisatie			500	770	701
Meicirculaire 2023 bijgesteld Jeugdhulp	31.122	33.878	34.818	32.107	32.544
Verschil meicirculaire/septembercirculaire (- nadeel + voordeel)	275	482	937	315	1.030
Cijfermatige analyse					
Uitkeringsfactor	-134	291	287	263	884
Financieringssystematiek					-67
Hoeveelheidsverschillen en WOZ -waardering (bijstelling maatstaven etc.)	84	107	112	107	114
Voorschot BCF-plafond 2023	317				
Europese richtlijn energieprestatie gebouwen (EPBD III)	1	1	1	1	1
Re-integratie					
Jeugdzorg			500	-66	95
Wet visueel beperkten		-1	-1	-1	-1
Bijzondere bijstand en vroegsignalering		28			
Hulpmiddelen thuis laten staan			1	1	1
Rijksvaccinatieprogramma		4	4	3	3
Loon- en prijsbijstelling Jeugdzorg		45	26		
Decentralisatie-, integratie- en supletie-uitkeringen					
Veilig wonen	7	7	7	7	
Totaal Decentralisatie- en integratie-Uitkeringen	7	7	7	7	0
Verschil t.o.v. vorige circulaire	275	482	937	315	1.030
Geoormerkte middelen					
Rijksvaccinatieprogramma		4	4	3	3
Veilig wonen	7	7	7	7	
Totaal geoormerkte gelden	7	11	11	10	3
Saldo	268	471	926	305	1.027
Effect op de begroting	268	471	926	305	1.027

Toelichting cijfers

Hieronder wordt een toelichting gegeven op de wijziging van de septembercirculaire 2023 ten opzichte van de meicirculaire 2023 voor de bedragen > € 20.000.

UitkeringsFactor UF (Accressen)

De jaarlijkse groei (positief of negatief) van de algemene uitkering wordt uitgedrukt in een percentage. Dat wordt het accres genoemd, een Frans woord voor groei. Het accres wordt over de gemeenten verdeeld via de uitkeringsfactor.

In de septembercirculaire 2023 zijn de accressen vanaf 2023 bijgewerkt. Voor vrijwel alle jaren is sprake van een opwaartse bijstelling van het accres. Met uitzondering van 2023 doordat de uitkeringsbasis stijgt als gevolg van ontwikkelingen binnen enkele maatstaven. Dat leidt tot een aanpassing van de uitkeringsfactor met -5 punten. De accressen zijn hoger dan aangekondigd in de voorgaande circulaire en ook hoger dan aangekondigd in de startnota van het kabinet. In de jaren 2024 tot en met 2025 zijn de hogere accressen het gevolg van extra rijksuitgaven voor vennootschapsbelasting (Vpb), koppeling AOW aan stapsgewijze verhoging wettelijk minimumloon (WML), inkomensbelasting Box 3 en defensie-uitgaven. Ook is het accres opwaarts bijgesteld als gevolg van een hogere loon- en prijsontwikkeling dan tot nu toe aangenomen.

Financieringssystematiek

Bij de septembercirculaire 2022 is vooruitlopend op de nieuwe financieringssystematiek aanvullend € 1 miljard incidenteel voor gemeenten beschikbaar gesteld in 2026. In de meicirculaire 2023 is dit structureel gemaakt vanaf 2027. De nieuwe financieringssystematiek is, zoals aangekondigd in de meicirculaire 2023, in de Miljoenennota 2024 uitgewerkt. De indexatie voor het volumedeel wordt vanaf 2027 gebaseerd op een 8-jaars (t-9 t/m t-2) historisch gemiddelde van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp).

In de meicirculaire 2023 was aangekondigd dat in september een deel van dit bedrag wordt afgestort in het BTW-compensatiefonds. In deze regel is het bedrag opgenomen dat gestort wordt in het BTW-compensatiefonds.

Hoeveelheidsverschillen en WOZ-waardering

Periodiek worden de parameters, zoals aantal bijstandontvangers, huishoudens, bedrijfsvestigingen, inkomensmaatstaven et cetera, geactualiseerd. In deze circulaire zijn rekeneenheden en hoeveelheidsmaatstaven, naar boven bijgesteld. Dit resulteert veelal in een hogere bijstelling van de hoeveelheidsverschillen.

Hier tegenover staat een ander hoeveelheidsverschil; de WOZ-waarden mutaties. Door marktontwikkelingen kan de WOZ-waarde sterk fluctueren. In de berekening van de algemene uitkering wordt het genormeerde OZB-inkomsten bestanddeel bepaald door een genormerd landelijk uniform rekentarief over de WOZ-waarden in de gemeente. Daarbij worden de WOZ-waarden vermenigvuldigd met dit rekentarief en in mindering gebracht op het accres. Hogere WOZ-waarden, evenals uitbreiding van het areaal, hebben daardoor een negatief effect op de algemene uitkering.

BTW compensatiefonds inclusief stelpost onderuitputting

De gemeenten kunnen het grootste deel van hun BTW declareren bij het Rijk. Jaarlijks reserveert het Rijk hiervoor een budget (BTW compensatiefonds). Mochten de declaraties van de gemeenten onder het budget (plafond) van het Rijk blijven, dan worden deze middelen toegevoegd aan de algemene uitkering en komen hiermee ten gunste van de gemeenten. De afgelopen jaren lagen de declaraties telkens onder het budget van het Rijk. In het systeem is opgenomen dat jaarlijks bij de septembercirculaire een voorschot wordt verstrekt op de verwachte onderschrijding van dat kalenderjaar. In de meicirculaire volgend op het kalenderjaar volgt dan de afrekening.

Jeugdzorg

Gemeenten en Rijk hebben een principeakkoord bereikt over het financiële kader voor de Hervormingsagenda Jeugd. De beschikbaarstelling van extra middelen en de verdeling is onder voorbehoud van de omzetting van het principeakkoord in een definitief akkoord op het geheel van de Hervormingsagenda. De beschikbaarstelling van deze middelen voor de jaren 2026 en verder vindt

plaats na het advies van de deskundigencommissie en de besluitvorming daarover. Net als voor de definitieve middelen in 2024 en 2025 geldt dat deze beschikbaar worden gesteld aan gemeenten met uitzondering van de investeringen waarvan is afgesproken deze door het Rijk worden gedaan. Met de Provincies zijn afspraken gemaakt welke middelen de gemeenten na 2026 in hun begroting mogen opnemen. In bovenstaande tabel zijn de verwachte budgetten jeugdzorg voor die jaren meegenomen als mutaties ten opzichte van eerdere ramingen in onze begroting. Voor 2025 is een aanpassing van 500K gedaan. Bij de meicirculaire 2023 werd uitgegaan dat het Rijk de besparingen op Jeugdzorg voor een bedrag van 500K, voor onze gemeente, voor haar rekening zou nemen met ingang van 2026, dit moest met ingang van 2025 zijn.

Bijzondere bijstand en vroegsignalering

Het kabinet stelt middelen beschikbaar om een stapeling van sociale en maatschappelijke problemen als gevolg van de hoge inflatie te voorkomen. Van dit bedrag is, in de meicirculaire 2023, in totaal 28K via het gemeentefonds aan de gemeente beschikbaar gesteld. Voor 2024 is dit bedrag ook beschikbaar.

Loon- en prijsbijstelling Jeugdzorg

In de meicirculaire 2023 is de loon- en prijsbijstelling 2023 voor jeugdzorg, voor zover deze betrekking heeft op de reserveringen voor jeugdzorg op de AP (autoriteit Persoonsgegevens), aan het gemeentefonds toegevoegd voor de jaren 2024 en 2025. In deze circulaire worden de middelen voor de loon- en prijsbijstelling 2022 over de reserveringen jeugdzorg op de AP toegekend. Ook deze overboeking heeft nu betrekking op 2024 en 2025

Consequenties

Aangepast financieel meerjarenperspectief op basis van de septembercirculaire 2023

De septembercirculaire 2023 heeft het volgende effect op het financieel meerjarenperspectief.

	2023	2024	2025	2026	2027
Begrotingsresultaat na programmabegroting 2024-2027 en najaarsnota 2023	-323.022	173.392	508.947	-1.534.893	-1.280.610
Effecten septembercirculaire 2023	268.000	471.000	926.000	305.000	1.027.000
Begrotingsresultaat na perspectiefnota 2024-2027 en septembercirculaire 2023	-55.022	644.392	1.434.947	-1.229.893	-253.610